

13 JUN 2003

**THE EFFECTIVENESS OF THE HEALTH EDUCATION PROGRAM
TO PREVENT THE COMPLICATIONS OF ESSENTIAL
HYPERTENSION AMONG NON-COMMISSIONED
OFFICERS AND AIR FORCE EMPLOYEES**

Flt. Lt. PUTCHARIN OONSUP

**With compliments
of**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-3128-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
P 9882
2003
C.2

Copyright by Mahidol University

THE EFFECTIVENESS OF THE HEALTH EDUCATION PROGRAM TO PREVENT THE COMPLICATIONS OF ESSENTIAL HYPERTENSION AMONG NON-COMMISSIONED OFFICERS AND AIR FORCE EMPLOYEES

PUTCHARIN OONSUP 4236575 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS : SUPREYA TANSAKUL, Ph.D., CHALERMPOL TANSAKUL, Dr.P.H., ROONGROTE POOMRIEW, Ph.D., SURASAK PRONGCHANTUK, M.D.,M.P.H.

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental research was to determine the effectiveness of a health education program on prevention of complications among hypertensive patients. The sample for this study was 75 male Non-Commissioned Officers and Air Force employees, aged from 36-59, who received treatment at the non-communicable disease clinic of the Division of Preventive Medicine, Directorate of Medical Services. The experimental group included 36 patients who received a health education program for 12 weeks. The comparison group included 39 patients who received routine health education activities, from November 2001 to February 2002. Data collection was done by using a questionnaire and medical records, before and after the experiment. Statistical analysis was performed by using percentage and mean for socio-demographic characteristics, and examined the difference in mean scores in perceived severity, perceived vulnerability, self-efficacy, response efficacy, behaviors in preventing hypertensive complications, blood pressure, BMI, body fat percentage, and maximal oxygen consumption by using, student's t-test, paired sample t-test, and chi-square.

The results of the study showed that after the experiment, the experimental group's perception on severity, vulnerability, self-efficacy, response efficacy, and behaviors in preventing hypertensive complications were significantly higher than before the experiment and also higher than the comparison group ($p < 0.001$). Blood pressure and BMI were significantly lower than before the experiment and also lower than the comparison group. There was a significant association between the health education program and a decrease in diastolic blood pressure of subjects with normal to high-normal diastolic hypertension. There was no significant decrease in body fat percentage, but there was a significant increase in maximal oxygen consumption in the experimental group.

KEY WORDS : HEALTH EDUCATION PROGRAM / PREVENT THE COMPLICATIONS

ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขภาพเพื่อการป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูงในข้าราชการทหารอากาศชั้นประทวนและลูกจ้างชาย (THE EFFECTIVENESS OF THE HEALTH EDUCATION PROGRAM TO PREVENT THE COMPLICATIONS OF ESSENTIAL HYPERTENSION AMONG NON-COMMISSIONED OFFICERS AND AIR FORCE EMPLOYEES.)

พัชรินทร์ อุณหทัย 4236575 PPH / M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุปรียา ตันสกุล, ค.ค., เฉลิมพล ตันสกุล, ศ.ค., รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว, Ph.D., สุรศักดิ์ ไพรจันทิก, พ.บ.ศ.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขภาพในการป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ทหารอากาศชั้นประทวนและลูกจ้างชาย ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง อายุ 36-59 ปี ได้รับการตรวจรักษาที่กองเวชศาสตร์ป้องกัน กรมแพทย์ทหารอากาศ จำนวน 75 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน ได้รับโปรแกรมสุขภาพที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น 12 สัปดาห์ และกลุ่มเปรียบเทียบ 39 คน ได้รับกิจกรรมสุขภาพตามปกติ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบบันทึกการตรวจร่างกายก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลดีของพฤติกรรม พฤติกรรมป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูง ความดันโลหิต คั่งนิ่วมวลกาย เเปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกาย และสมรรถภาพการจับออกซิเจนสูงสุดด้วย student's t-test, paired sample t-test และ chi-square

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลดีของพฤติกรรม พฤติกรรมป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูง สูงขึ้นและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ความดันโลหิตและคั่งนิ่วมวลกายลดลงกว่าก่อนการทดลองและน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การได้รับโปรแกรมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับระดับความดันโลหิตตัวล่างที่ลดลงเป็นระดับปกติและปกติที่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มทดลองเปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกายลดลงกว่าก่อนการทดลองแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสมรรถภาพการจับออกซิเจนสูงสุดเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ